

LA NOVEL·LA CATALANA AL SEGLE XIX

Els novel·listes de l'època escriuen per a la burgesia. Durant el segle XIX a Europa:

- L'aristocràcia queda relegada, darrera la burgesia mercantil.
- Augmenta el lector burgès i el públic lector femení dins la burgesia.
- La burgesia escriu sobre el seu món hereu de la Revolució Industrial. No li cal evadir-se a mons fantàstics ni exòtics com el romanticisme.

El seu món és plaent i és el que vol veure reflectit en les seves novel·les.

-Walter Scott (1771-1832) és romàntic. Va posar en pràctica un model de novel·la històrica:

- Proposava recuperar els moments històrics més importants (edat mitjana) i immortalitzar-los com a literatura.
- Molt influïda pel Romanticisme (realitat com a tema literari, realitat allunyada en el temps).

- Escriptors iniciant el corrent realista:

- Honoré de Balzac introdueix la novel·la realista amb l'obra "La comèdia humana".
- Stendhal: "el roig i el negre" 1830
- Flaubert: "Madame Bovary" 1857
- Charles Dickens: "Les aventures de Oliver Twist"

1.1 EL REALISME:

Consideren que la novel·la ha de ser un mirall que reflecteixi tan lo bo com lo dolent de la realitat. Va aparèixer a Europa al 1850 a França com una reacció contrària al Romanticisme i continuat pel naturalisme. Dura 20-30 anys i al 70 és quan apareix el pròxim.

A diferència dels romàntics:

- Fugen dels subjectivisme i de l'idealisme
- Rebutgen el que sigui fantàstic i meravellós, per acostar-se a una realitat immediata.
- Rebutgen èpoques passades i llocs exòtics. Interès per la vida diària i del lloc on viu l'autor.
- Protagonistes són gent corrent i de la mateixa classe social que l'autor.
- Anàlisi psicològic dels personatges.

En comú dels romàntics:

- Inclouen el lleig, el vulgar i el desagradable en els temes que parlen.
- Per aconseguir una descripció objectiva l'autor es documenta a través de l'observació metòdica i detallada de la realitat.

1.2 EL NATURALISME

Al 1870 a França. Entra en crisi al 1890 quan la literatura inicia un període neoromàntic. No són moviments oposats, n'és la continuació en la qual els principis del Realisme en sintetitzen i es porten a les últimes conseqüències.

El teòric i màxim representant és Émile Zola, pretenia aplicar el mètode de les ciències experimentals a l'estudi del comportament humà i convertir la novel·la en un estudi científic (novel·la experimental). Els postulats naturalistes parteixen de:

- Positivisme: August Comte
 - No reconeix altre realitat ni altres coneixements que els que corresponen als fenòmens observables.
 - Propugna l'aplicació del mètode experimental.
- Determinisme: Taine
 - Persona sotmesa a tres factors:
 1. La raça (herència biològica)
 2. El medi (context social i familiar)
 3. El moment històric

Mostren interès en els aspectes desagradables de la realitat. La visió negra de la vida i el gust pels morbos van distanciar el Naturalisme del Realisme, acostant-lo al Decadentisme.

L'APARICIÓ DE LA NOVEL·LA MODERNA EN CATALÀ

La novel·la moderna la defensarà Narcís Oller. Novel·les medievals: Blanquerna, Curial e Güelfa, Tirant lo Blanc, L'espill.

Decadència XIX recuperen poesia:

- Ja hi ha públic burges lector de novel·les
- València i Barcelona es converteixen en les ciutats editores de novel·les
- A partir de 1830 els escriptors catalans escriuen obres en català
- El 1862 Antoni de Bofarull escriu la primera novel·la en català anomenada "l'oreneta de Meranques" o "Catalunya agonitzant".

Es comencen a escriure diferents subgèneres narratius:

- Novel·la de costums: escenes de la vida quotidiana
- Novel·la de fulletó: explica escenes de la vida quotidiana amb elements amorosos.

Narcís Oller és important perquè consolida el procés de recuperació de la novel·la catalana s'inicia el 1879. No és ni realista ni naturalista. És costumista.

2.1 EL COSTUMISME

És un producte romàntic que va preparar el camí de la novel·la realista. El costumisme era una característica de romanticisme i els autors van desenvolupar aquesta.

Quadre de costums: peça breu de to festiu que descriu ambients i personatges de manera tipificada, localitzats en un lloc i en la època, generalment propers al autor.

És el més representatiu d'aquest corrent. Característiques:

- Ús del llenguatge col·loquial, "el català que es parla"
- Predomini de la descripció sobre la narració
- Argument mínim o inexistent. Reduït a petites anècdotes quotidianes.
- Descripció de classes populars estereotipades
- Valoració de tipisme. Interessen els aspectes més pintorescos del país.
- Visió romàntica de la realitat: sentimentalisme cap a un món que està desapareixent. Els valors morals i les formes de vida ancestrals dels barris populars i la ruralia deixen pas a un món industrialitzat.

Émile Vilanova és un costumisme destacat per l'obra "La punyalada".

2.2 NARCIS OLLER

- "La papallona" 1882
- "L'escanyapobres" 1884
- "Vilaniu" 1885
- "La febre d'or" 1890-1892
- "La bogeria" 1898
- "Pilar prim" 1906